

Kapittel 3

Havbruk

Produksjon av laks og regnbueørret i 2006

I løpet av 2006 ble det slaktet ca. 598 000 tonn (wfe*) med atlantisk laks og ca. 57 000 tonn med regnbueørret i Norge. Det er en økning fra 2005 på ca. 26 000 tonn (wfe) med atlantisk laks og en nedgang på ca. 2 600 tonn (wfe) med ørret. Dette gir et totalt slaktekvantum av laksefisk i 2006 på ca. 655 000 tonn (wfe). Veid gjennomsnittspris atlantisk laks endte på 31,36 kroner, noe som er ca. seks kroner høyere enn i 2005. Sterk etterspørsel samt liten andel av slakteklar fisk i 1. halvår er årsaken til prisutviklingen. Chile, som er den andre store produsenten av atlantisk laks, hadde en tilbakegang i slaktekvantumet i 2006. I løpet av året ble det der slaktet ca. 370 000 tonn (wfe) med atlantisk laks, noe som er en tilbakegang på ca. 15 000 tonn (wfe) sammenlignet med 2005.

Arnt Fredrik Kjørhaug

arnt.fredrik.kjorhaug@kontali.no
Kontali Analyse A/S

Biologi 2006

Den 1. januar 2005 ble det innført et nytt regime i norsk oppdrettsnæring, maksimal tillatt biomasse erstattet førkvoteordningen. Dette ga som ventet et høyere utsett av 0-åring smolt i 2005 for atlantisk laks, en vridning som fortsatte i 2006.

I rognsesongen 05/06 ble det lagt inn ca. 260 millioner rognkorn. Dette var en økning sammenlignet med sesongen 04/05 på ca. 25 millioner rognkorn, og på linje med innleggene i 01/02- og 02/03-sesongen. De siste årene har det vært et økende utbytte per innlagt rognkorn, og 04/05-innlegget endte på ca. 70 %. I løpet av 2006 ble det satt ut 106 millioner individer av vårsmolt (S1), mens utsettet av høstsmolt (S0) endte på 74 millioner. Det var ingen økning i utsett av S1, mens utsettet av S0 økte med 18 millioner (+ 32 %) sammenlignet med 2005. Dette ga en total økning i smoltutsettet på ca. 11 % for 2006.

Året startet med en forholdsvis kald vinter som ga et försalg på nivå med 1. tertial i 2005, men med relativ utføring som var lavere enn året før. Fra mai begynte sjøtemperaturene å stige, noe som ga økt försalg og bedre tilvekst. På Vestlandet ble nok temperaturene noe høye, som også ga seg utslag i en lavere utføring i dette området, spesielt i august. Utover høsten og førjulsvinteren holdt sjøtemperaturene seg på et relativt høyt nivå, noe som ga bedre tilvekst, høyere slaktevekter, og høyere gjennomsnittsvekt på stående biomasse per 31.12.06.

IPN og PD skapte problemer for oppdretterne i løpet av 2006. PD har fortsatt sitt kjerneområde fra Sogn–Rogaland, men det har i løpet av året også vært registrert utbrudd i Møre og Romsdal. IPN rammet spesielt vårutsatt fisk i 2006, noe som har vært registrert hos oppdrettere langs hele kysten. Ifølge Fiskeridirektoratet rømte det ca. 786 000 laks og ørret i 2006. Dette er en økning på ca. 50 000 stk. sammenlignet med 2005, og det høyest registrerte antall noensinne.

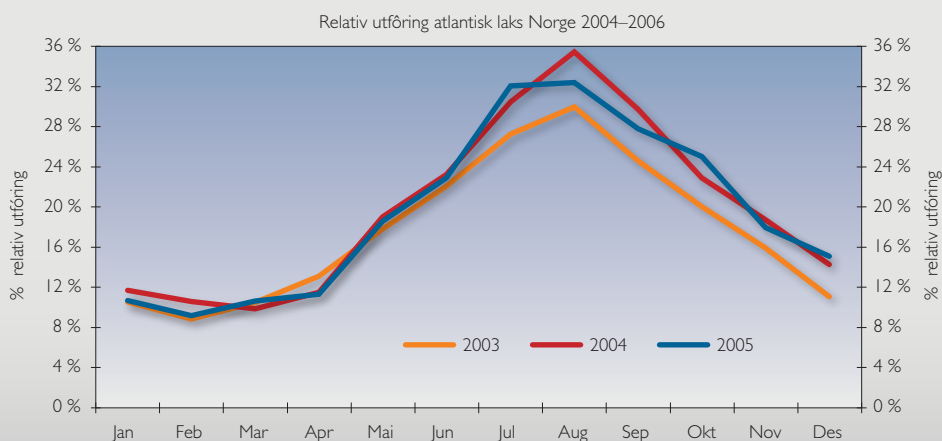
Slaktekvantumet for atlantisk laks ble på ca. 598 000 tonn (wfe). Dette er en økning sammenlignet med året før på ca. 26 000 tonn (wfe), eller ca. 5 %. Økningen i slaktekvantumet skyldes et noe større uttak av fisk samt at gjennomsnittlig slaktevekt økte med ca. 100 g sammenlignet med 2005.

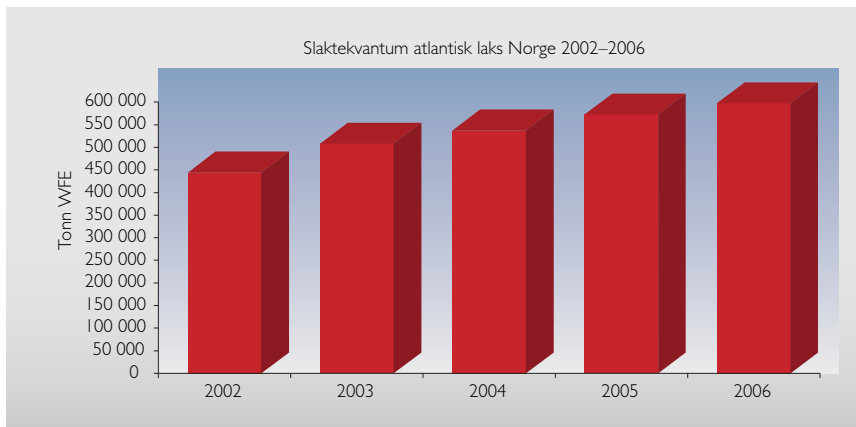
For femte året på rad ble det en nedgang i slaktekvantum på ørret. I løpet av 2006 ble det slaktet ca. 57 000 tonn (wfe), som var en tilbakegang sammenlignet med året før på ca. 3 000 tonn. Utsettet av smolt økte derimot med knappe 4 millioner sammenlignet med året før.

Totalt ble det slaktet ca. 655 000 tonn (wfe) med atlantisk laks og ørret i 2006. Dette er en økning sammenlignet med 2005 på ca. 23 000 tonn (wfe), knappe 4 %.

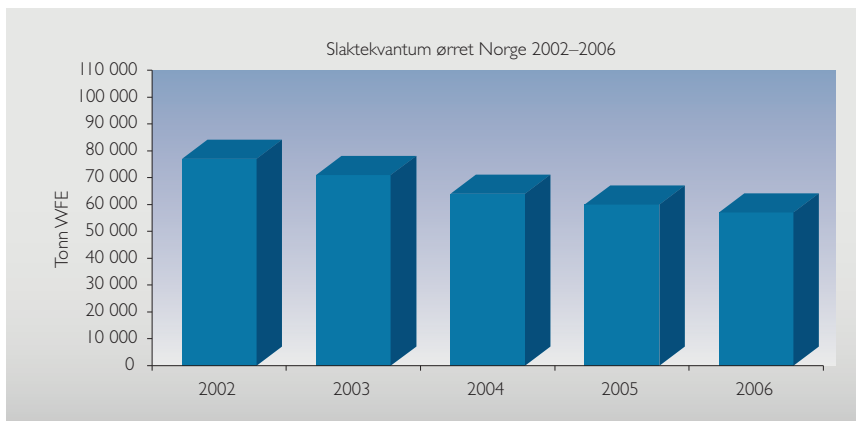
Det ble solgt ca. 986 000 tonn med tørrfôr til alle arter i Norge i 2006. Dette salget inkluderer import, andel til smoltproduksjon i ferskvann og fôr til marine arter. Av dette ble ca. 840 000 tonn forbrukt til atlantisk laks, noe som er en økning på ca.

Figur 3.1.1
Relativ utføring til atlantisk laks i perioden 2004–2006 (tonn utføret per stående biomasse).
Relative feed rate of Atlantic salmon per month 2004–2006 (tonnes of feed per tonnes of standing biomass).

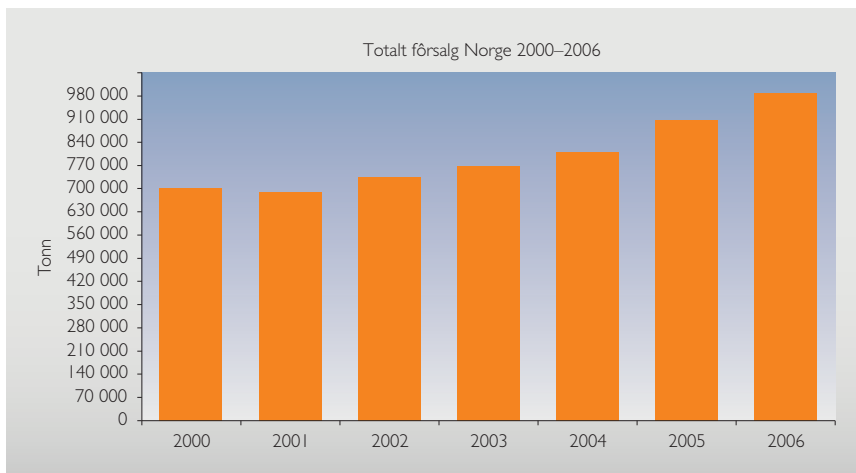

Figur 3.1.2
Slaktet kvantum (tonn wfe) av atlantisk laks i Norge 2002–2006.
Harvest quantity (tonnes wfe) of Atlantic salmon in Norway 2002–2006.

Figur 3.1.3
Slaktekvantum ørret 2002–2006.
Harvest quantity rainbow trout 2002–2006.

Figur 3.1.4
Totalt førsalg i Norge 2000–2006. (Kilde: FPF)
Total feed sale in Norway 2000–2006. (Source: FPF)

8% sammenlignet med 2005. Økningen i forforbruket til atlantisk laks ga en biomasseøkning per 31.12 på ca. 12%, sammenlignet med 2005. Andelen av førsalget til ørret var ca. 89 000 tonn, noe som var en økning på ca. 11 000 tonn sammenlignet med året før. Økningen skyldes høyere utsatt antall av smolt i 2005 og 2006 samt at tilveksten på ørret også har vært god.

Dette ga en økning i stående biomasse ved utgangen av 2006 på ca. 30% sammenlignet med året før.

Priser

Etter et svært godt år i 2005, ble 2006 et fantastisk år med tanke på prisutvikling. Som i 2005 var andelen storfisk i sjøen mindre enn etterspørselen etter fisk i

1. halvår. Dette førte til rekordpriser i løpet av våren/sommeren. Ved inngangen på året lå ukenoteringene på ca. 24 kr/kg (FCA Oslo**), disse steg etter hvert opp til ca. 45 kr/kg i uke 25. Gjennom sommeren ble det slaktet forholdsvis lite fisk, og juli var måneden med lavest registrerte slaktekvantum siden 2002. På sensommeren begynte slaktingen av ny generasjon for fullt, noe som ga lavere priser utover høsten.

Dette ga en veid gjennomsnittspris for året på 31,36 kr/kg FCA Oslo, hele seks kroner høyere enn 2005, et år som også må regnes som et særdeles godt år for norske oppdrettere.

Gjennomsnittsprisene på ørret steg kraftig i løpet av 2006. FOB eksportpris i kategorien fryst uten hode endte på 33,98 kr/kg, noe som er en oppgang fra 2005 på ca. 5,2 kr/kg.

I løpet av 2006 ble det eksportert atlantisk laks for ca. 17,1 milliarder kroner (+ 26% sammenlignet med 2005) samt ørret for ca. 1,4 mrd. kroner (+ 9% sammenlignet med 2005). Til sammen ble det eksportert laks og ørret for ca. 18,6 mrd. kroner, noe som er en økning på ca. 3,7 mrd. kroner sammenlignet med 2005.

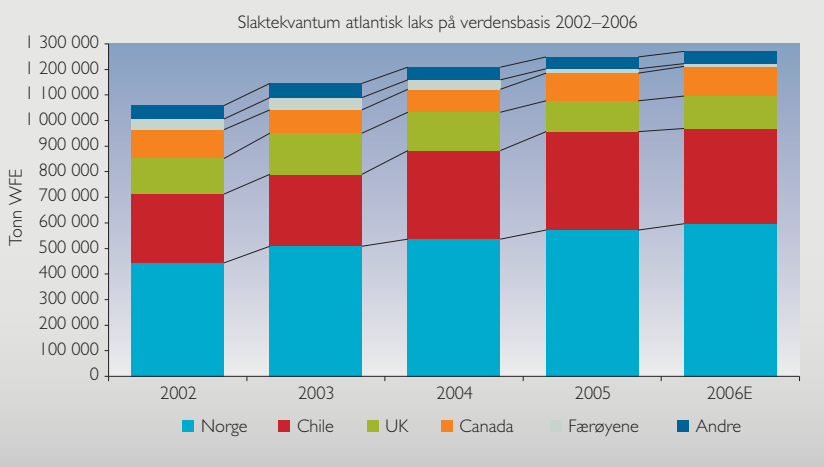
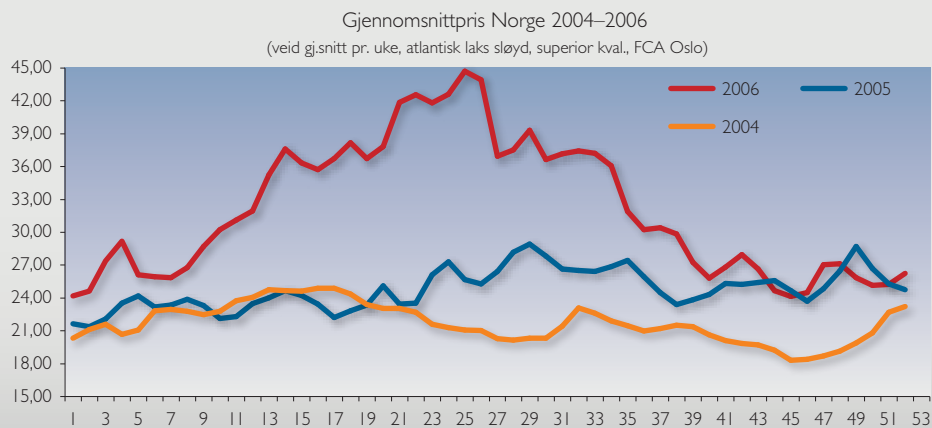
Marked

2006 startet med importsanksjoner mot norsk fisk til Russland. Den 1.1 ble import av all fersk fisk fra Norge stoppet på grunn av "angivelige" funn av for høye verdier av kadmium og bly i norsk laks. I løpet av 1. kvartal ble det enighet om en ordning der russiske myndigheter kontrollerte norske slakterier for eksport av laks og ørret til Russland. I alt ble ni bedrifter godkjent i løpet av året, og fersk laksefisk kunne igjen passere grensene. Uansett var dette et tilbakesteg for norske oppdrettere, ettersom Russland hadde vært et marked i sterk vekst. I 2006 ble det eksportert ca. 36 500 tonn (wfe) med atlantisk laks, og ca. 21 000 tonn (wfe) med ørret. Dette var en tilbakegang fra 2005 på ca. 18 500 tonn med atlantisk laks og ca. 6 000 tonn (wfe) med ørret. I tillegg var det en endring i produktsammensetningen der det i fjor ble eksportert mer fryst fisk enn i 2005.

EU-25 er fortsatt det største hovedmarkedet for norsk laks. I løpet av 2006 ble det eksportert ca. 440 000 tonn (wfe) atlantisk laks fra Norge. Dette er en økning på ca. 29 000 tonn (wfe) sammenlignet med 2005 (+ 7%). I løpet av 2005 ble det innført minstepris på norsk laks til EU, noe som fortsatt er gjeldende. Sterk etterspørsel og lav vekst i utbud har gitt rekordpriser på norsk laks, og minstepris har ikke vært noe problem i løpet av 2006.

Figur 3.1.5

Utvikling i ukentlig gjennomsnittspris for superior atlantisk laks 2004–2006 (NOK/kg sløyd, superior kvalitet FCA Oslo, kilde: NSL, FHL)
Development in the weekly average price of Norwegian Atlantic salmon 2004–2006 (NOK/kg gutted, superior quality FCA Oslo, Source: NSL, FHL)

Figur 3.1.6

Slakket kvantum (tonn wfe) atlantisk laks på verdensbasis 2002–2006E.
Harvest quantity (tonnes wfe) of Atlantic salmon world wide 2002–2006E.

Det japanske markedet har vært dalende de senere år, og norske oppdrettere opplevde også en tilbakegang i 2006. I løpet av året ble det eksportert ca. 27 000 tonn (wfe) med atlantisk laks, noe som var en nedgang på ca. 11 % sammenlignet med ca. 30 500 tonn (wfe) som ble eksportert i 2005.

Totalt ble det solgt ca. 1 269 000 tonn (wfe) atlantisk laks i 2006. Dette er på linje med det kvantumet som ble solgt i 2005.

Konkurrerende nasjoner

Etter et relativt dårlig produksjonsår i 2005 og i 2006, opplevde den chilenske industrien en tilbakegang i slaktekvantum av atlantisk laks i 2006. I løpet av året ble det slaktet ca. 370 000 tonn (wfe), noe som er en tilbakegang på ca. 15 000 tonn (wfe) sammenlignet med 2005. Dette førte til at Chile tapte markedsandeler i både EU, Japan og USA. Veksten til andre markeder fortsatte, men selvfølgelig ikke med samme styrke som tidligere.

I løpet av 2006 har chilenske oppdrettere slaktet ca. 137 000 tonn (wfe) med ørret.

Dette er en økning på ca. 15 000 tonn sammenlignet med 2005. Økningen i slaktekvantum gikk i all hovedsak til Japan og andre markeder. USA-markedet hadde en relativ sterk vekst, men totalt kvantum i 2006 er kun 5 000 tonn (wfe).

I løpet av 2006 ble det slaktet ca. 128 000 tonn med atlantisk laks i Storbritannia (UK). Dette er en økning på ca. 8 000 tonn sammenlignet med 2005. Eksporten av laks økte med ca. 4 000 tonn samt at andelen til innenlands konsum økte tilsvarende. I tillegg økte importen av atlantisk laks til UK med ca. 5 000–6 000 tonn atlantisk laks, noe som gir en bra vekst i konsumet av laks i UK.

I 2006 kom bunnen i slaktekvantum for Færøylene. Tidligere problemer med ILA ga en ytterligere reduksjon i slaktekvantum. I løpet av 2006 ble det slaktet ca. 11 000 tonn med atlantisk laks, noe som er en tilbakegang på ca. 6 000 tonn (wfe) sammenlignet med 2005. Det rapporteres om gode produksjonsforhold på Færøylene nå, med god tilvekst og lavt svinn. Det har ikke vært utbrudd av ILA siden 2005. I løpet av

Production of Atlantic salmon and Rainbow trout in Norway 2006

2006 was a fantastic year for Norwegian salmon farmers. A slight increase in the total supply of Atlantic salmon, combined with strong demand, resulted in prices up to NOK 45 per kg in June.

The harvest quantity of Atlantic salmon was app. 598 000 tonnes (wfe) in 2006, which is an increase of app. 26 000 tonnes compared to 2005. Second year in row there was a slight decrease in harvest quantity of trout in Norway. The harvest quantity was app. 59 000 tonnes (wfe). The weighted average price per kg was 31.36, which is app. NOK 6 (FCA Oslo) higher than in 2005.

The harvest quantity of Atlantic salmon in Chile decreased with app. 15 000 tonnes to 370 000 tonnes (wfe), while the harvest quantity of Rainbow trout increased with 15 000 tonnes (wfe) up to app. 137 000 tonnes (wfe).

2006 ble det satt ut ca. 7 millioner smolt, en økning på ca. 2,5 millioner fra året før.

I Nord-Amerika (Canada og USA) økte slaktekvantumet i 2006. I løpet av året ble det slaktet ca. 125 000 tonn (wfe) med atlantisk laks, noe som tilsvarer en økning på ca. 8 000 tonn sammenlignet med 2005. Det er i all hovedsak Canada som har økt produksjonen, og i løpet av året økte eksporten til USA med ca. 9 000 tonn (wfe).

*WFE (whole fish equivalent) er en standard vektbenevnelse for rund bløget vekt (etter sulting og bløgging), og tilsvarer en omregningsfaktor på ca. 6–8 % fra levende vekt.

**Betegnelsen FCA Oslo står for "Free Carrier levert Oslo" og er en standard salgs- og leveringsbetingelse som benyttes som sammenligningsgrunnlag ved innrapportering av oppnådde priser til FHL.